

УДК (UDC) 327.7 (438+437)
DOI: 10.26693/ahpsxxi2023.si.061

FOREIGN POLICY INITIATIVES OF THE REPUBLIC OF POLAND IN SUPPORT OF UKRAINE IN RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

Stanislav Zhelikhovskiy,

e-mail: stanislavzhel@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6949-5931>

*Hennadii Udovenko Diplomatic Academy of Ukraine
at the Ministry of Foreign Affairs,
Ukraine, 01001, Kyiv, Velyka Zhytomyrska Street, 2*

Iryna Tykhonenko,

e-mail: irinavi2202@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7716-085X>

*Petro Mohyla Black Sea National University,
Ukraine, 54003, Mykolaiv, 68 Desantnykiv, 10*

Abstract

The Republic of Poland is a strategic partner of Ukraine, and in connection with the full-scale military aggression of Russia against Ukraine, it has intensified its foreign policy activities in support of the Ukrainian side, which can be considered in several dimensions.

Firstly, it is Poland's support for Ukraine within international organizations and intergovernmental initiatives. In particular, it is lobbying for a pro-Ukrainian position in the European Union and NATO with an emphasis on supporting Kyiv's future full membership in these organizations. Initiatives of Warsaw to support Ukraine in interstate formats of cooperation in the European space – “Weimar Triangle”, “Lublin Triangle”, “Visegrad Group”, which are directly part of the national and geopolitical interests of Poland in the region.

Secondly, as a manifestation of close Polish-Ukrainian bilateral relations and Polish initiatives in opposing Russia and the spread of Russian imperialist interests, it is the provision of assistance to Ukraine in the relevant areas: 1) military (supply of Polish weapons, conducting exercises of the Ukrainian military forces, and involvement of NATO member states to strengthening Ukraine's defense capability), 2) economic (financial aid for the reconstruction of Ukraine, export-import interaction); 3) humanitarian (providing shelter to Ukrainian refugees, various components of humanitarian aid).

As a result of the study, the high level of effectiveness of Poland's foreign policy initiatives in support of Ukraine was confirmed. However, it was found that the issue of exporting Ukrainian agricultural products to Europe has a destructive effect on Polish-Ukrainian relations, becoming the object of a search for consensus in the diplomatic sphere.

Keywords: Poland, Ukraine, Russian-Ukrainian war, assistance to Ukraine, NATO

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ІНІЦІАТИВИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ У РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ

Станіслав Желіховський,

e-mail: stanislavzhel@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6949-5931>

*Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при МЗС,
Україна, 01001, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 2*

Ірина Тихоненко,

e-mail: irinavi2202@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7716-085X>

*Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
Україна, 54003, м. Миколаїв, вул. 68-Десантників, 10*

Анотація

Республіка Польща є стратегічним партнером України, а у зв'язку з повномасштабною військовою агресією Росії проти України активізувала свою зовнішньополітичну діяльність на підтримку української сторони, що може бути розглянуто у декількох вимірах.

По-перше, підтримка України зі сторони Польщі у межах міжнародних організацій та міждержавних ініціатив. Зокрема, лобювання проукраїнської позиції у Європейському Союзі та НАТО із акцентом на підтримку майбутнього повноцінного членства Києва у цих організаціях. Ініціативи Варшави на підтримку України у міждержавних форматах співробітництва на європейському просторі – «Веймарський трикутник», «Люблінський трикутник», «Вишеградська четвірка», що безпосередньо входить до національних та геополітичних інтересів Польщі у регіоні.

По-друге, як прояв тісних польсько-українських двосторонніх відносин та ініціатив Польщі у протидії Росії і поширенню російських імперіалістичних інтересів є надання допомоги Україні у відповідних сферах: 1) військовій (постачання польського озброєння, проведення навчань українських військових, і залучення держав-членів НАТО до зміцнення обороноздатності України), 2) економічній (фінансова допомога на відбудову України, експортно-імпортна взаємодія); 3) гуманітарній (надання прихистку українським біженцям, різних складових гуманітарної допомоги).

У результаті дослідження, підтверджено високий рівень ефективності зовнішньополітичних ініціатив Польщі на підтримку України. Проте, виявлено, що питання експорту української аграрної продукції до Європи має деструктивний вплив на польсько-українські відносини та стає об'єктом пошуку консенсусу у дипломатичній сфері.

Ключові слова: Польща, Україна, російсько-українська війна, допомога Україні, НАТО

Постановка проблеми. Республіка Польща з початку повномасштабного військового вторгнення Росії до України у лютому 2022 р. активізувала свою зовнішньополітичну діяльність на підтримку України. Вагомим чинником стала антагоністична природа відносин Польщі та Росії і розуміння офіційною Варшавою загрози, яку несе Кремль та його ідеологія імперіалізму і реваншизму не лише для Польщі, а й Європи в цілому. Варшава почала діяти як стратегічний партнер Києва, надаючи допомогу і сприяння у різних сферах, так і апелюючи до глобальних та

регіональних інтеграційних об'єднань, ініціатив щодо створення коаліції на підтримку України.

Для Варшави російсько-українська війна є стратегічним питанням та маркером зовнішньополітичної стратегії на найближчу перспективу. Зазначимо, що допомога Україні – одна з ключових зовнішньополітичних цілей Республіки Польща, що підтверджується у доповіді міністра закордонних справ Польщі З. Рау (квітень 2023 р.), який заявив, що «...безпечна Україна означає безпечну Польщу, а відповідно, й мирну Європу. Отже, це питання нашого *raison d'état* (життєвого інтересу)» (Panchenko & Koval, 2023).

Аналіз попередніх досліджень та публікацій. Еволюція та сучасний стан українсько-польських відносин та специфіка зовнішньої політики Республіки Польща досить ґрунтовно досліджується українською науковою школою – Є. Сінкевич (Sinkevych, 2020), О. Клочак (Klochak, 2018).

Проте, недостатньо систематизованим є питання польської допомоги Україні у російсько-українській війні зважаючи на динамічність подій. Окремі аспекти і сфери такої допомоги досліджені українськими науковцями – Н. Бойко та Л. Скокова (Boiko & Sokokova, N.d.), О. Ближняк (Blyzniak, 2023), польськими науковцями – аналітики Центру Східних досліджень (м. Варшава, Польща) Дж. Таросінські, А. Вілк (Tarociński & Wilk, 2023), Дж. Фрачик (Frączyk, 2023).

Тому, джерельною та фактологічною основами дослідження стали відповідні документи Республіки Польща, публікації польських та українських засобів масової інформації, а також Звіт Організації економічного співробітництва та розвитку.

Метою дослідження є аналіз складових та визначення рівня ефективності зовнішньополітичних ініціатив Республіки Польща на підтримку України у російсько-українській війні як на міжнародній арені – в межах інтеграційних об'єднань, так і у сприянні наданні допомоги Києву в різних сферах (військовій, економічній, гуманітарній).

Виклад основного матеріалу. На глобальному рівні міжнародно-політичної взаємодії щодо підтримки України у оборонній війні проти Росії, Польща активно голосує «за» усі відповідні резолюції в межах Генеральної асамблеї ООН, що засуджують агресора. Республіка Польща, будучи державою-членом як Європейського Союзу, так і Північноатлантичного альянсу, намагається максимально задіяти ці регіональні та трансрегіональні об'єднання на підтримку України.

У межах НАТО, Президент Польщі А. Дуда зазначив, що нова стратегічна концепція НАТО має враховувати зміни, спричинені агресією Росії проти України: «Я вважаю, що присутність НАТО в наших країнах має змінити свій профіль. Вона повинна перестати бути передовою присутністю, а повинна стати оборонною передовою присутністю, тобто оборонною і постійною», – наголосив польський лідер (The President of Poland stated..., 2022). Крім цього, польська сторона постійно наголошує на наданні більше зброї Україні, що проявилось у питаннях надання танків «Леопард» та перспективності передачі літаків F-16.

Варшава ще з часів заснування ініціативи «Східного партнерства» є лобістом українських інтересів у ЄС, підтримує євроінтеграційні прагнення України. Наприклад, у січні 2023 р. за польською ініціативою Європейська комісія виділила ВГК 10 млн. євро для забезпечення кредитної діяльності Kredobank для компаній, що працюють в Україні. Угоди підписали представники Єврокомісії, Bank Gospodarstwa Krajowego та Kredobank. Це надає можливість отримати доступ до фінансування для мікро-, малих і середніх підприємств, переважно в аграрному секторі, промисловості та агропродовольчому виробництві (\$750 billion in economic losses since..., 2023).

Незважаючи на ініціативність Варшави у всеосяжній підтримці Києва є й певні деструктивні фактори – підтримка українських аграріїв зі сторони євроспільноти, що досить вразило польських фермерів і аграріїв держав транзитерів української

сільськогосподарської продукції. Проте, Єврокомісія не лише виділяє значну кількість макрофінансової допомоги Україні, але й попри заперечення Польщі планує скасувати обмеження на імпорт українського зерна у вересні 2023 р. (The European Commission, despite Poland's objections..., 2023).

Польща активно підтримує Київ і на майданчиках так званих «географічних» моделей співробітництва. Зокрема, на зустрічі у червні 2023 р. у межах «Веймарського трикутника» (неформальний зовнішньополітичний форум між Німеччиною, Польщею та Францією), Президент Польщі А. Дуда зазначив: «Захід повинен допомогти Україні приєднатися до ЄС і НАТО, а також допомогти їй виграти оборонну війну проти Росії. Росія ніколи більше не повинна мати потенціал для нападу на іншу країну, розширення своєї сфери впливу ціною життя та власності інших людей та інших країн або за рахунок суверенітету і незалежності інших держав» (We should help Ukraine join Western community..., 2023).

У форматі «Люблінського трикутника» (регіональний альянс Польщі, Литви та України), який було засновано ще до початку повномасштабної російсько-української війни, було засуджено російську агресію проти України, а також активізовано міждержавне співробітництво. Зокрема, 11 січня 2023 р. у Львові відбувся другий саміт «Люблінського трикутника», у результаті якого сторони підписали Спільну декларацію, у якій наголошується на підтримці скликання саміту Глобальної формули миру для консолідації міжнародної підтримки мирного плану, представленого Президентом України В. Зеленським. Роль Польщі у цьому форматі не обмежується лише спільною взаємодією, а й готовністю чітко дотримуватися визначеного курсу на підтримку Києва, що виявилось у заяві надати Україні танки «Леопард-2» німецького виробництва, які на той момент Німеччина не погоджувалася передавати офіційному Києву (Blyzniak, 2023: 57).

Крім цього, польська сторона цілеспрямовано корегує багатостороннє співробітництво із залученням до нього України зважаючи на досить перспективну геополітичну Ініціативу трьох морів (Україна отримала статус партнера-учасника у червні 2022 р.). Осторонь не стоїть і «Вишеградська група», у межах якої Польща ставить за мету послабити антиукраїнську позицію Угорщини.

У пріоритетах Варшави є надання всебічної підтримки та допомоги Києву у відповідних сферах – військовій, економічній та гуманітарній, до яких долучаються організації, членами яких є Польща.

Військова сфера. Поставки озброєнь і військової техніки до Києва почалися після окупації Кримського півострову та початку війни на Донбасі, але вони були невеликими. У 2021 р. американці передали Україні військову техніку на 650 млн. доларів, а з 17 по 19 січня 2022 р. британці поставили майже 15% усіх власних гранатометів NLAW (Tarociński & Wilk, 2023).

На межі 2021-2022 рр., разом із посиленням російського військового тиску на Київ, Велика Британія, Польща, Чехія та країни Балтії вирішили безкоштовно надіслати Україні зброю і боеприпаси. Від початку повномасштабної агресії РФ (коли стало зрозуміло, що Україна витримала перший удар, а наприкінці березня 2022 р. війська агресора були змушені відійти з частини окупованих територій) характер поставок озброєнь змінився.

Масштаби військової підтримки, яку надають країни Заходу Україні у боротьбі з російським вторгненням, є безпрецедентними. За час великої війни змінилося не лише постачання озброєння і військової техніки, а й потреби захисників. Причин допомоги з боку Заходу може бути кілька. По-перше, це моральні та ідеологічні міркування – зіткнення світу свободи й демократії із російським неоімперським деспотизмом. По-друге, це міркування безпеки, оскільки є розуміння того, що у випадку перемоги Росії над Україною, вона піде далі на захід і погрожуватиме країнам-членам НАТО, а це, своєю чергою, може призвести до дестабілізації всієї Європи і навіть нової світової війни.

З огляду на зазначене, Республіка Польща та країни Балтії знаходяться в авангарді допомоги Україні. І тому Сполучені Штати Америки та Велика Британія так потужно її підтримують.

Польща є одним із найбільших західних постачальників зброї для Збройних Сил України. У лютому 2022 р. уряд Польщі ухвалив рішення про безоплатну передачу Україні військової техніки з ресурсів Збройних Сил Польщі. І з початком великої війни польська військово-технічна допомога Україні почала динамічно зростати (Prime Minister on the transfer of the Patriot system to Ukraine..., 2023).

У квітні 2022 р. Польща та Чехія передали Києву значну кількість танків, БМП, гармат і реактивної артилерії часів Варшавського пакту. Згодом США оголосили про постачання перших бронетранспортерів старого зразка та артилерії західного виробництва. Проривом стала квітнева конференція на американській авіабазі в німецькому місті Рамштайн, в якій взяли участь глави оборонних відомств сорока країн, включаючи Польщу. Ця подія ознаменувала початок чергових засідань Контактної групи підтримки України, результатом чого стало оголошення про поставки цілого ряду бронетехніки, а також знарядь і реактивної артилерії.

21 червня 2022 р. на зустрічі з послами, президент Польщі А. Дуда зазначив, що на той час Польща відправила в Україну військової техніки на 1,6 млрд. доларів. За його словами, це 240 танків, 100 одиниць бронетехніки, ракетні комплекси, гвинтівки, боєприпаси, бронезилети, кевларові шоломи (President: Poland sent equipment worth..., 2023).

На початку 2023 р. вартість польської військової допомоги досягла 2,4 млрд. євро. За підрахунками експертів (зокрема, Інституту світової економіки у Кілі), в абсолютному вираженні Польща посіла четверте місце у світі після США, Великої Британії і Німеччини. Бронетехніка (танки, бронемашини) є дуже вагомою категорією переданої в Україну військової техніки. Як заявив 17 лютого 2023 р. прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький, Варшава передала Україні загалом близько 250 танків (в основному модернізованих Т-72) і з планами передати ще 60 Т-72 і їх польської розробки версії ПТ-91, а також 14 танків «Леопард-2» німецького виробництва.

Польща також посилила українську артилерію, насамперед гарматами-гаубицями «Краб», виготовленими в Гуті Стальовій Волі, декілька з яких надійшли ЗСУ ще у травні 2022 р. Окрім цього, українці отримали низку САУ 2С1 «Гвоздика» та реактивних систем залпового вогню БМ-21, які були на озброєнні Війська Польського. У випадку з артилерією також важливим є питання боєприпасів, які відрізняються для пострадянської техніки та зброї, виготовленої за стандартом НАТО. Польща надала Україні значні обсяги боєприпасів, як для артилерії та танкових гармат, так і для стрілецької зброї.

Польща надає Україні й зенітну зброю. До неї належать як ручні ПЗРК Pioupiou, так і самохідні зенітні ракетні установки 9К33 «Оса» та С-125 «Нева». Польща в контексті так званої Таллінської декларації, підписаної наприкінці січня 2023 р. очільниками й представниками міністерств оборони дев'яти країн Європи, оголосила про передачу Україні, серед іншого, пострадянських зенітних установок С-60 зі 70 тис. снарядами до них (Frączyk, 2023).

Серед техніки, яку Польща передала Україні, також були різні види стрілецької зброї, зокрема гранатомети та міномети, а також карабіни Grot виробництва збройового заводу «Лучник» в Радомі, якими зараз оснащені польські збройні сили.

Варто зазначити, що значна частина техніки, переданої Польщею, – це техніка радянського виробництва, яка була на озброєнні Війська Польського ще з часів Варшавського договору. Передача Польщею таких зразків озброєння Україні буде доповнена у Польщі поставками замовленого сучасного озброєння, наприклад, американських танків М1 Abrams, південнокорейських САУ К2 і К9.

Підтримка техніки для України також організовується в рамках приватних ініціатив, зокрема для придбання, ремонту та передачі позашляховиків українській

армії приватними особами та зборів для військової техніки — наприклад, турецького бойового безпілотноїка Bayraktar TB-2 у липні минулого року, а також розвідувальних безпілотноїків FlyEye, вироблених у Польщі та безпілотноїків, боеприпаси (так звані дрони-камікадзе) Warmate.

5 квітня 2023 р. президента України В. Зеленського здійснив до Варшави, який, як зазначають експерти, виявився досить проривним. Під час візиту були підписані документи щодо закупівлі Україною польського озброєння та виробництва озброєння. Українська армія мала замовити 150 колісних бронетранспортерів «Росомак» і три вогневих модулі компанії «Рак» (загалом 24 самохідні міномети калібру 120 мм з машинами охорони), а також 100 зенітно-ракетних комплексів Piogun. Окрім цього, було підтверджено про отримання Україною 14 польських винищувачів МіГ-29. За словами президента Польщі А. Дуди, в кінцевому підсумку Україна може отримати весь парк польських винищувачів МіГ-29 (Wilk & Ber, 2023).

Polska Grupa Zbrojeniowa та компанія Artem, що входить до складу концерну «Укроборонпром», підписали угоду про співпрацю у виробництві 125-мм танкових боеприпасів, що передбачає створення нових виробничих ліній на польських заводах. Також Польща виступає матеріально-технічним центром для перекидання військового обладнання від інших союзників до України і є головним партнером у Міжнародному координаційному центрі донорів. 22 липня 2023 р. почав функціонувати центр з обслуговування та ремонту всього сімейства танків Leopard 2 у Глівіце в Бумар-Лабендах (Head of the Ministry of National Defense..., 2023).

Наприкінці липня 2023 р. Оперативний центр Міністерства національної оборони Польщі повідомив, що вартість польської військової допомоги Україні досягла 3 млрд. євро (13,3 млрд. злотих). Це можна вважати індикатором значного зростання за попередні кілька місяців. Адже у квітні 2023 р. польське оборонне відомство повідомило про надання допомоги на суму 2,5 млрд. євро. Зазначена сума включила танки Leopard 2A4 і принаймні частину винищувачів МіГ-29, які 2023 р., які Варшава передала Києву. Це також стосується багатьох інших типів техніки, включаючи Piogun, Arrowhead, T-72M/M1/M1R, а також 54 «Краби», зенітні комплекси «Оса» і «Нева», великі обсяги боеприпасів, запчастин, різних типів транспортних засобів тощо (Palowski, 2023).

Економічна сфера. Витрати на відбудову зруйнованої російськими військами України обчислюються сотнями мільярдів доларів. У довгостроковій перспективі залучення Польщі до процесу повоєнної відбудови України може бути найважливішим напрямком економічної співпраці між Варшавою та Києвом (Poland can be a logistics center..., 2023).

Від початку повномасштабної російської агресії Польща залучена до економічної допомоги Україні. У 2022 р. Міністерство розвитку і технологій Польщі у співпраці з Польським агентством інвестицій та торгівлі розпочало набір польських компаній, зацікавлених у відновленні експорту й участі у відбудові України. Заявки подали сотні компаній, що представляють різні галузі, зокрема будівельну, машинобудівну, ІТ та фармацевтичну промисловості, які хочуть брати участь у цьому процесі.

У рамках програми проводяться безкоштовні конференції, вебінари, тренінги та галузеві консультації для компаній з метою підготовки польського бізнесу до співпраці у відбудові України. З травня 2022 р. у Варшаві працює офіс Дія.Бізнес, який був створений у результаті співпраці із Міністерством цифрової трансформації України і Офісом з розвитку підприємництва та експорту України (We have been supporting Ukraine economically..., 2023).

Також у червні 2022 р. міністр розвитку і технологій Польщі В. Буда взяв участь в польсько-українських міжурядових консультаціях у Києві, під час яких було підписано угоду про економічне співробітництво у сфері двосторонніх інструментів підтримки торгівлі. А у вересні того ж року в Жешуві відбулося восьме засідання Польсько-української міжурядової комісії з питань економічного співробітництва під

головуванням В. Буди та віцепрем'єрки та міністерки з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України І. Верещук (A meeting of the Ukrainian-Polish Intergovernmental Commission..., 2023).

Польща стала основним партнером у фінансовій підтримці та відбудові України. На початку повномасштабного вторгнення Варшава підтримала Київ в транспортуванні зерна. До великої війни 2/3 експорту з України перевозилося морем. Однак після вторгнення Росії в Україну поставки українського зерна з чорноморських портів були припинені. Лише 22 липня було укладено угоду про розблокування експорту зерна з України через Чорне море, участь у якій Москва згодом припинила (\$750 billion in economic losses since..., 2023).

У липні 2022 р. польський уряд ухвалив постанову про агропродовольчий термінал в Гданську, щоб збільшити експортні можливості зерна вдвічі. Польща також звернулася до Єврокомісії із проханням надати їй технічну допомогу у транспортуванні зерна з України. Йшлося про контейнери, візки, перевантажувальне обладнання на кордоні.

Однак виявилося, що ціни на польське зерно є значно вищими, аніж на те, що почало надходити з України. Зазначений факт, а також заповненість зерносховищ Польщі значно знизили вартість польської сільськогосподарської продукції, вдаривши по її конкурентоспроможності та можливості аграріїв сплачувати за добрива, ціни на які значно зросли. Ситуація почала переростати в кризу, давши привід селянам протестувати по всій країні. Не допомогли вибачення віцепрем'єра і міністра сільського господарства Г. Ковальчика. Як і подальше зміщення його з посади та заяви нового очільника міністерства Р. Телуса про намагання повернути мито на український імпорт.

15 квітня 2023 р. на присвяченому питанням сільського господарства з'їзді панівної у Польщі партії «Право і справедливість» («ПіС»), лідер партії Я. Качинський повідомив про рішення уряду заборонити імпорт зерна та багатьох інших сільськогосподарських продуктів з України до Польщі. Того ж дня набула чинності постанова про заборону імпорту зерна разом з додатком із переліком товарів (The president of PiS announces help for farmers, 2023).

Подібні рішення були прийняті і в деяких інших сусідніх країнах. 28 квітня 2023 р. Європейський Союз досяг згоди із Польщею, Болгарією, Угорщиною, Румунією та Словаччиною щодо українських агропродовольчих товарів, а 2 травня 2023 р. оголосив про введення тимчасових запобіжних заходів щодо імпорту пшениці, кукурудзи, ріпаку і соняшнику з України, які діяли до 5 червня 2023 р., а потім були продовжені до 15 вересня 2023 р.

Кроки польського уряду відповідають виборчій логіці партії «ПіС», яка воліє повернути голоси села і польських фермерів. Особливо це важливо в контексті парламентських виборів.

Тим не менше, сторони з перших днів кризи зайнялися пошуком консенсусу, щоб Україна відновила змогу реалізовувати вітчизняну сільгосппродукцію на ринки країн Близького Сходу та Африки. Оскільки це важливо як для української економіки, так і для продовольчої безпеки держав Глобального Півдня, а також задля зняття подразника в українсько-польських відносинах.

Гуманітарна сфера. Польща є лідером серед донорів гуманітарної допомоги. Згідно зі звітом Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) International Migration Outlook 2022, опублікованим у грудні 2022 р., «початкова сума польської гуманітарної допомоги для України за 2022 р. досягла 8,36 млрд. євро (приблизно 1,5% ВВП), що ставить Польщу на чолі серед 27 європейських країн-донорів допомоги Україні (Responding to Ukrainian refugee crisis, 2022).

Незадовго після початку нападу РФ на Україну польський Сейм ухвалив закон, що регулює правила перебування в Польщі громадян України, які тікають від війни. Згідно документу, поляки, які приймають родини з України, мають можливість отримати грошову підтримку у розмірі 40 злотих на день на особу, що становить

близько 1200 злотих на місяць. Витрати покриваються із польського державного бюджету (Act of March 12, 2022 on assistance to citizens of Ukraine..., 2022).

Попри те, що закон набрав чинності 12 березня 2022 р. (з дня опублікування у «Віснику законів»), тобто через певний час після російського широкомасштабного вторгнення, однак насправді вступив у силу 24 лютого 2022 р., тобто з дня початку відкритої агресії Росії проти України. Сума виплати на одну особу до тексту не включена. Її розмір озвучили представники уряду. Раніше мова йшла про 125 злотих на особу/добу, однак уряд знизив її через відсутність достатніх коштів у державному бюджеті. Потерпілим від війни були надані роз'яснення, що для того, щоб скористатися правами та отримати доступ до суспільних благ і послуг, передбачених Законом, необхідно отримати реєстраційний номер PESEL, за яким громадяни України можуть звернутися до органів місцевого самоврядування.

Також польський перевізник запропонував громадянам України безкоштовний проїзд. Біженці, які покинули свою країну після російського вторгнення, отримали змогу скористатися безкоштовними потягами, а також громадським транспортом у населених пунктах Польщі.

З великою кількістю мігруючих людей є ситуації, коли внаслідок різних факторів розлучаються члени сім'ї. Знайти загублених допомагає Національне інформаційно-пошукове бюро Польського Червоного Хреста, яке безперервно діє з 1919 р. До його основних завдань входять: проведення пошуків та з'ясування долі жертв воєн, збройних конфліктів і стихійних лих (зокрема, жертв Другої світової війни та біженців/мігрантів), пошук військових поховань в межах країни і за кордоном, проведення так званого гуманітарного пошуку у випадках, коли найближчі родичі раптово втратили зв'язок із рідним/рідними за кордоном, та пошук мігрантів з-за кордону, які зникли на території Польщі. У зв'язку з нинішньою війною є запити, заяви, заявки на відновлення зв'язку зі зниклим членом сім'ї (Polish Red Cross Annual Activity Report, 2022).

З Польщі до України також прямують колони з гуманітарною допомогою. Від початку великої війни Національна податкова адміністрація надала пріоритет постачанням гуманітарної допомоги тим, хто її в Україні потребує.

Також до допомоги залучаються благодійні та гуманітарні організації. З перших днів широкомасштабного вторгнення Карітас у Польщі допомагає двома способами: організовуючи гуманітарну допомогу мешканцям України, які залишилися в країні, і підтримуючи біженців на території Польщі.

Велику підтримку здійснює Польська гуманітарна акція (ПГА), яка регулярно організовує перевезення в Україну матеріальної допомоги для внутрішньо переміщених осіб та тих, хто не зміг покинути свої домівки. ПГА забезпечує продуктами харчування й засобами гігієни, психологічною та фінансовою підтримкою, ремонтує приватні будинки і установи, а також керує центрами психосоціальної допомоги в різних регіонах України. Загалом у 2022 р. допомогу отримали майже 300 тис. осіб по всій Україні (A year has passed since Russia attacked Ukraine..., 2023).

Також Польща постачає модульні містечка в Україну. Польська влада долучилася до будівництва центрів для людей, які залишилися без даху над головою через війну. Містечка, побудовані та обладнані на польські кошти, були започатковані, зокрема, у Львові, Бучі, Ірпені.

Згідно з базою даних Інституту світової економіки у Кілі, якщо додати орієнтовні витрати на прийом біженців, то виходить, що Польща є найбільшим донором України у світі. Станом на початок 2023 р. Польща на загальну підтримку України виділила 2,1% ВВП. На другому місці Естонія (1,7% ВВП), а на третьому — Латвія (1,3% ВВП). Окрім того, включення підтримки біженців з України робить розрив між Центральною-Східною Європою та Західною і Південною Європою ще більшим (Chrostowski, 2023).

Висновки. На основі вище згаданих фактів можна стверджувати, що зовнішньополітичні ініціативи Польщі на підтримку України є виправданими її національними та безпековими інтересами. Варшава активно виступає з проукраїнською позицією на теренах трансрегіональних (НАТО) та регіональних організацій (ЄС). Крім цього, Польща закликає до підтримки України у відповідних міждержавних об'єднаннях – «Веймарський трикутник», «Вишеградська четвірка». Вже традиційним є тристороннє польсько-литовсько-українське співробітництво у «Люблінському трикутнику». Така багатостороння дипломатія Польщі з акцентом на підтримку України у російсько-українській війні знаходить своє продовження у польських проєктах допомоги у відповідних сферах – військовій, економічній та гуманітарній. Незважаючи на позитивну динаміку, високий рівень наданої підтримки та сприяння Києву у вище зазначених сферах, останнім часом певний дисбаланс та зіткнення інтересів відчутний у питаннях експорту української аграрної продукції до Європи. Проте, держави намагаються знайти консенсус, зважаючи на стратегічність українсько-польського партнерства та розуміння польської сторони важливості перемоги України і недопущення реалізації імперіалістичних прагнень Росії.

REFERENCES

- A meeting of the Ukrainian-Polish Intergovernmental Commission on Economic Cooperation was held (2023). *Derzhavne ahentstvo vodnykh resursiv Ukrainy*. Retrieved from <https://cutt.ly/SwOntCxT> // Відбулося засідання Українсько-польської Міжнародної комісії з питань економічного співробітництва (2023). Державне агентство водних ресурсів України Retrieved from <https://cutt.ly/SwOntCxT>
- Act of March 12, 2022 on assistance to citizens of Ukraine in connection with an armed conflict on the territory of this country (2022). *Internetowy System Aktów Prawnych*. Retrieved from <https://cutt.ly/YwOntI8q> // Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (2022). *Internetowy System Aktów Prawnych*. Retrieved <https://cutt.ly/YwOntI8q>
- A year has passed since Russia attacked Ukraine. PAH: “The needs are still huge” (2023, 25 lutego). *Dzien Dobry*. Retrieved from <https://cutt.ly/LwQnwTTP> // Minał rok od napaści Rosji na Ukrainę. PAH: “Potrzeby wciąż są ogromne” (2023, 25 lutego). *Dzien Dobry*. Retrieved from <https://cutt.ly/LwQnwTTP>
- \$750 billion in economic losses since the beginning of the war. Poland on the front of financial support for Ukraine (2023). *PolskieRadio24.pl*. Retrieved from <https://cutt.ly/EwQnq9NK> // 750 mld USD strat gospodarczych od początku wojny. Polska na froncie wsparcia finansowego dla Ukrainy (2023). *PolskieRadio24.pl*. Retrieved from <https://cutt.ly/EwQnq9NK>
- Blyzniak, O.** (2023). «Lublin Triangle» – a new trend in regional integration processes. *Political Life*, 1, 53-61. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.7>
- Boiko, N. & Skokova, L.** (N.d). Ukrainsko-polski reliatsii pid chas viiny 2022 roku v Ukraini: pidhruntia ta naslidky (sotsiologichnyi analiz). *Baltija Publishing*. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-225-8-1> // **Бойко, Н. & Скокова, Л.** (N.d). Українсько-польські реляції під час війни 2022 року в Україні: підгрунття та наслідки (соціологічний аналіз). *Baltija Publishing*. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-225-8-1>
- Chrostowski, G.** (2023). Poland is the largest donor to Ukraine in the world! *Wszelkie prawa zastrzeżone*. Retrieved from <https://cutt.ly/QwQnwiKj> // **Chrostowski, G.** (2023). Polska największym darczyńcą dla Ukrainy na świecie! *Wszelkie prawa zastrzeżone*. Retrieved from <https://cutt.ly/QwQnwiKj>
- Frączyk, J.** (2023). Polish aid to Ukraine outperformed everyone else. This is how much was used from the army's resources. *Business Insider*. Retrieved from <https://cutt.ly/RwQnwlUB> // **Frączyk, J.** (2023). Polska pomoc dla Ukrainy przebiła wszystkich. Oto ile poszło z zasobów armii. *Business Insider*. Retrieved from <https://cutt.ly/RwQnwlUB>
- Head of the Ministry of National Defense: The repair hub for Leopard tanks in Gliwice has started operating (2023). *Polska Agencja Prasowa*. Retrieved from <https://cutt.ly/8wQnr51v>

- // Szef MON: Hub remontowy dla czołgów Leopard w Gliwicach rozpoczął działalność (2023). *Polska Agencja Prasowa*. Retrieved from <https://cutt.ly/8wQnr51v>
- Klochak, O.** (2018). Zovnishnia polityka i dyplomatiia Respubliki Polshcha v epokhu hlobalizatsiinykh zmin (1989-2004 rr.). Extract from PhD thesis. Kyiv // **Клочак, О.** (2018). Зовнішня політика і дипломатія Республіки Польща в епоху глобалізаційних змін (1989-2004 рр.). Extract from PhD thesis. Київ.
- Palowski, J.** (2023). We know how much Poland allocated for military aid to Ukraine. *Defence24*. Retrieved from <https://cutt.ly/4wQnwiX> // **Palowski, J.** (2023). Wiemy, ile Polska przeznaczyła na pomoc wojskową dla Ukrainy. *Defence24*. Retrieved from <https://cutt.ly/4wQnwiX>
- Panchenko, Yu. & Koval, N.** (2023). Ukraina u prioryteti: yak Polshcha pereosmysliuie vidnosyny iz susidamy ta soiuznykamy. *Yevropeiska pravda*. Retrieved from <https://cutt.ly/BwQneiO> // **Панченко, Ю. & Коваль, Н.** (2023). Україна у пріоритеті: як Польща переосмислює відносини із сусідами та союзниками. *Yevropeiska pravda*. Retrieved from <https://cutt.ly/BwQneiO>
- Polish Red Cross Annual Activity Report (2022). *Polski Czerwony Krzyż*. Retrieved from <https://cutt.ly/PwQnelo5>
- Poland can be a logistics center for the reconstruction of Ukraine (2023). *Dziennik Gazeta Prawna*. Retrieved from <https://cutt.ly/ZwQneQ6y> // Polska może być centrum logistycznym na rzecz odbudowy Ukrainy (2023). *Dziennik Gazeta Prawna*. Retrieved from <https://cutt.ly/ZwQneQ6y>
- President: Poland sent equipment worth \$1.6 billion to Ukraine (2023). *Do Rzeczy*. Retrieved from <https://cutt.ly/IwQnrceJ> // Prezydent: Polska wysłała Ukrainie sprzęt za 1,6 mld dolarów (2023). *Do Rzeczy*. Retrieved from <https://cutt.ly/IwQnrceJ>
- Prime Minister on the transfer of the Patriot system to Ukraine: by organizing security there, inspiring and organizing aid, we care for the security of Poland and Poles and we will not rest until this security is secured to the highest possible extent (2023). *Serwis Rzeczypospolitej Polskiej*. Retrieved from <https://cutt.ly/cwQne2QL> // Premier o przekazaniu Ukrainie systemu Patriot: poprzez organizację tam bezpieczeństwa, inspirowanie i organizowanie pomocy, dbamy o bezpieczeństwo Polski i Polaków i nie spoczniemy, aż to bezpieczeństwo nie będzie w najwyższym możliwym stopniu zabezpieczone (2023). *Serwis Rzeczypospolitej Polskiej*. Retrieved from <https://cutt.ly/cwQne2QL>
- Responding to Ukrainian refugee crisis. International Migration Outlook 2022. (2022). *Organisation for Economic Cooperation and Development*. Retrieved from <https://cutt.ly/WwQnr1Dx>
- Sinkevych, Ye.** (2020). Ukrainian-Polish relations (1918-2020). Cherkasy: Vyd-vo ChNU im.В.Khmelnysko // **Сінкевич, Є.** (2020). Українсько-польські відносини (1918-2020). Черкаси: Вид-во ЧНУ ім.Б.Хмельницького.
- Tarociński, J. & Wilk, A.** (2023). Weapons supplies – a necessity for Ukraine, a challenge for the West. *Ośrodek Studiów Wschodnich*. Retrieved from <https://cutt.ly/MwQnth5X> // **Tarociński, J. & Wilk, A.** (2023). Dostawy broni – konieczność dla Ukrainy, wyzwanie dla Zachodu. *Ośrodek Studiów Wschodnich*. Retrieved from <https://cutt.ly/MwQnth5X>
- The European Commission, despite Poland's objections, plans to cancel restrictions on the import of Ukrainian grain (2023). *Ukrinform*. Retrieved from <https://cutt.ly/OwQnybiO> // Єврокомісія, попри заперечення Польщі, планує скасувати обмеження на імпорт українського зерна (2023). *Укрінформ*. Retrieved from <https://cutt.ly/OwQnybiO>
- The president of PiS announces help for farmers (2023). *Polska Agencja Prasowa*. Retrieved from <https://cutt.ly/6wQnrrocF> // Prezes PiS zapowiada pomoc dla rolników (2023). *Polska Agencja Prasowa*. Retrieved from <https://cutt.ly/6wQnrrocF>
- The President of Poland stated that in the conditions of Russian aggression against Ukraine, a new NATO strategy is needed (2022). *Polskie Radio*. Retrieved from <https://cutt.ly/owQnrPVG> // Президент Польщі заявив, що в умовах агресії рф проти України потрібна нова стратегія НАТО (2022). *Polskie Radio*. Retrieved from <https://cutt.ly/owQnrPVG>
- We have been supporting Ukraine economically for a year (2023). *Ministerstwo Rozwoju i Technologii*. Retrieved from <https://cutt.ly/BwQnwJMt> // Od roku wspieramy gospodarczo Ukrainę (2023). *Ministerstwo Rozwoju i Technologii*. Retrieved from <https://cutt.ly/BwQnwJMt>

We should help Ukraine join Western community says Polish president (2023). *The official website of the President of the Republic of Poland*. Retrieved from <https://cutt.ly/JwOnt73y>

Wilk, A. & Ber, J. (2023). Polish-Ukrainian military partnership. 407th day of war. *Ośrodek Studiów Wschodnich*. Retrieved from <https://cutt.ly/awQnyi26> // **Wilk, A. & Ber, J.** (2023). Polsko-ukraińskie partnerstwo wojskowe. 407. dzień wojny. *Ośrodek Studiów Wschodnich*. Retrieved from <https://cutt.ly/awQnyi26>